

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน ต่อการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยนอกและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ที่มารับบริการ ที่คลินิกไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่เข้ารับคำปรึกษาตามโปรแกรมจำนวน 8 คน และกลุ่มที่รับการรักษาตามปกติจำนวน 8 คน ซึ่งจะนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลอง และจากการสังเกตจากสถานการณ์จริงขณะทำการทดลอง การประเมินผลการเข้ารับคำปรึกษา และศึกษาจากการบันทึกเสียงไว้ขณะทำการทดลอง ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวรทั้งหมด 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 8 คน กลุ่มควบคุมเป็นชาย 5 คน หญิง 3 คน อายุระหว่าง 33-60 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.6 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับอุดมศึกษาขึ้นไปจำนวน 4 คน รองลงมาระดับมัธยมศึกษา 2 คน ระดับประถมศึกษาและประกาศนียบัตรอย่างละ 1 คน ระยะเวลาที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวرنั้น นานมากกว่า 2 ปีจำนวน 4 คน อยู่ระหว่าง 6 เดือน - 1 ปี จำนวน 2 คน และอยู่ระหว่าง 1 - 2 ปีจำนวน 2 คน ส่วนกลุ่มทดลองเป็นชาย 7 คน หญิง 1 คน อายุระหว่าง 31-64 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.5 ปี การศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 3 คน และระดับประกาศนียบัตร 2 คน ระยะเวลาที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวرنั้น นานมากกว่า 2 ปีจำนวน 4 คน อยู่ระหว่าง 6 เดือน - 1 ปีจำนวน 3 คน และอยู่ระหว่าง 1-2 ปีจำนวน 1 คน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทุกคนมีสถานภาพการสมรสคู่ และเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ (รายละเอียดดังตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะสถานภาพส่วนบุคคล

ลักษณะ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	รวม
กลุ่มตัวอย่าง	คน	คน	คน
เพศ			
ชาย	5	7	12
หญิง	3	1	4
รวม	8	8	16
อายุ(ปี)			
31-40 ปี	2	4	6
41-50 ปี	4	1	5
51-60 ปี	2	1	3
60 ปีขึ้นไป	-	2	2
รวม	8	8	16
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	1	3	4
มัธยมศึกษา	2	-	2
ประกาศนียบัตร	1	2	3
ปริญญาตรี	3	3	6
สูงกว่าปริญญาตรี	1	-	1
รวม	8	8	16
สถานภาพการสมรสคู่	8	8	16
เบิกค่ารักษาพยาบาลได้	8	8	16

ตารางที่ 4.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะสถานภาพส่วนบุคคล (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	รวม
กลุ่มตัวอย่าง	คน	คน	คน
ระยะเวลาที่รักษา			
6 เดือน-1 ปี	2	3	5
1-2 ปี	2	1	3
มากกว่า 2 ปี	4	4	8
รวม	8	8	16

4.1.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลองพบว่า คะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ของกลุ่มที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์คะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

กลุ่ม	n	Mean Rank	U	P-value
กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ	8	10.88	13	.0249*
กลุ่มที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม	8	6.13		

* $P < .05$

4.1.3 ผลการให้คำปรึกษา มีดังนี้

ผลของการให้คำปรึกษานี้ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย การประเมินผลการเข้ารับคำปรึกษา และศึกษาจากการบันทึกเสียงไว้ขณะทำการทดลอง โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน คือกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลหน่วยไตและไตเทียม และกลุ่มที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้

คำปรึกษาแบบผสมผสาน ดำเนินการให้คำปรึกษาโดยผู้วิจัยตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยพัฒนาตนเองและปรับตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น ก่อนการวิจัยผู้วิจัยได้เตรียมการ (The Preparation Stage) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อเตรียมกลุ่มแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเข้าร่วมกลุ่มรับคำปรึกษาตามความสมัครใจ ซึ่งมีผู้ป่วยเข้าร่วมทั้งสิ้น 8 คน โดยสมาชิกกลุ่มจะต้องเข้าร่วมกลุ่มรับคำปรึกษาตามโปรแกรมตลอด 4 ครั้ง

4.1.3.1 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 1 เป็นระยะเริ่มการให้คำปรึกษา (The Involvement Stage) มีการสร้างสัมพันธภาพและการเข้าใจตนเองของผู้ป่วย ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับแนะนำตนเองและผู้ช่วยวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย กฎเกณฑ์ต่างๆในการเข้าร่วมกลุ่ม บทบาทของผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ พร้อมขออนุญาตสมาชิกในการบันทึกเสียงและภาพขณะดำเนินการให้คำปรึกษา แจ้งกำหนดการเข้ารับคำปรึกษาตามโปรแกรม หลังจากนั้นให้สมาชิกกลุ่มแนะนำตนเอง และเสนอข้อปฏิบัติภายในกลุ่มเพิ่มเติม พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เคยรู้จักกันมาบ้างแล้ว แต่ยังไม่ครบทุกคน ทำให้ได้รู้จักกันเพิ่มขึ้น มีความคุ้นเคยและเป็นกันเองคือผู้วิจัยกระตุ้นให้สมาชิกได้สำรวจความคิด ความรู้สึกของตนเกี่ยวกับการรักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร ส่วนใหญ่สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมโดย การใช้เอกสารที่เตรียมไว้ เกี่ยวกับเรื่องไตวายเรื้อรังและการรักษาโดยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร ช่วงสุดท้ายเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้เล่าถึงประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาและการปรับตัวของตนเองให้สมาชิกกลุ่มทราบ สมาชิกได้เล่าประสบการณ์ให้กลุ่มฟัง เช่น “ ตอนแรก ๆ คิดว่าทำไมถึงต้องเป็นเรา เบื่อจริง ๆ ยิ่งตอนกลางคืนบางครั้งนอนหลับแล้วต้องลุกขึ้นมาอีก ไม่อยากลุกขึ้นมาเลย แต่ปัจจุบันนี้ก็บอกกับตัวเองว่าเรายังตายไม่ได้ เพราะลูกยังเล็กอยู่ ” “ ตอนแรกก็ไม่ยอมรับ เป็นคนคือร้อนมาก หมอที่โรงพยาบาลขอนแก่นส่งมาที่ศรีนครินทร์ หมอบอกว่าถ้าไม่ทำภายใน 1 เดือน ไม่รอดแน่ ผิวหนั เป็นคล้ายเกลือแห้งตึงมาก อาหารทานเข้าไปก็ไม่ยอมรับ เดินไม่ได้เลย ” มีสมาชิก 2 คน ที่ยังไม่ค่อยกล้าพูด ผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้น

4.1.3.2 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 2 เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ (The Transition Stage) สมาชิกกลุ่มคุ้นเคยกันมากขึ้น มีการเปิดเผยปัญหา ร่วมวิเคราะห์ปัญหา และหาวิธีการแก้ไข ผู้วิจัยให้สมาชิกได้เปิดเผยตนเองและสิ่งที่ต้องการปรับปรุง สมาชิกได้พูดถึงปัญหาของตนเอง เช่นกลัวการติดเชื้อ การเป็นตะคริว คั้นตามร่างกาย ท้องอืดแน่นท้องถ้าน้ำยาล้างไตออกน้อย และการรับประทานไข่ขาวได้น้อยเป็นต้น ทำให้สมาชิกกลุ่มมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนขึ้น และ

ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุและหาแนวทางในการปฏิบัติ เช่นปัญหาการติดเชื้อมีสมาชิกบางคนกลัวจนเกิดความวิตกกังวลมาก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Non-Directive) โดยใช้เทคนิคสะท้อนความรู้สึกและสะท้อนเนื้อหาเป็นหลัก เช่น

“ คุณรู้สึกกังวลกลัวติดเชื้อไขไหมคะ ” “ ลูกกลัวเป็นตะคริวเวลานอน ” มีสมาชิกกลุ่มเสนอว่าปัญหาการติดเชื้อมีสาเหตุจากการล้างมือไม่สะอาด ไม่เปลี่ยนน้ำยาล้างไตตามขั้นตอน ห้องที่ใช้เปลี่ยนน้ำยาล้างไตมีฝุ่นละอองมาก และบางครั้งเกิดจากถุงน้ำยาชำรุด และได้ร่วมกันเสนอวิธีการแก้ไขคือ การเปลี่ยนน้ำยาล้างไตทุกครั้งต้องทำตามขั้นตอนให้ครบทุกขั้นตอน เน้นความสะอาดของสถานที่ที่ใช้เปลี่ยนน้ำยาล้างไต และตรวจสอบน้ำยาล้างไตก่อนใช้ให้ละเอียด หากไม่แน่ใจให้งดใช้น้ำยาถุงนั้น ปัญหาคันตามร่างกาย สมาชิกเสนอว่าควรอาบน้ำล้างคราบเหงื่อออกให้สะอาดและใช้ครีมทาผิว จะช่วยลดอาการคันได้ มีสมาชิกเสนอวิธีการรับประทานอาหารประเภทเนื้อปลาแทนไข่ขาว และวิธีการปรุงอาหารรูปแบบต่าง ๆ จากเนื้อปลาให้เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ทราบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive) โดยการให้ความรู้เสริมในส่วนที่เห็นว่ายังได้ข้อมูลไม่ครบ ได้แก่ วิธีการตรวจดูวันที่หมดอายุของน้ำยาล้างไตก่อนใช้ และให้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องขั้นตอนการรักษาไตวายเรื้อรังด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร โดยการใช้เอกสารประกอบ บรรยายภาพของกลุ่มมีความเป็นกันเองมากขึ้น และสมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้รับความรู้เพิ่ม เนื่องจากมีสมาชิกกลุ่ม 2 คน มีสภาพปัญหาด้านอารมณ์เกี่ยวกับความวิตกกังวลกลัวติดเชื้อ และความกลัวเป็นตะคริว ดังนั้นผู้วิจัยได้แยกแยะลักษณะของสมาชิกกลุ่ม ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มต้องการข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง(Directive) โดยการให้ข้อมูลโดยตรง ได้แก่การอธิบายขั้นตอนการเปลี่ยนน้ำยาล้างไต การตรวจสอบน้ำยาล้างไตก่อนใช้ การเก็บยาแช่เย็น เป็นต้น และสภาพปัญหาที่เกิดจากอารมณ์ จะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง (Non-Directive) โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง แต่เมื่อความวิตกกังวลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยลดลง สมาชิกกลุ่มมีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับโรคไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวรตามมา

4.1.3.3 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 3 เป็นการเข้าสู่ระยะปฏิบัติการ (The Working Stage) มีการวางแผนการแก้ไข และให้นำไปปฏิบัติตามแผน ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกเล่าประสบการณ์จากการนำข้อสรุปในครั้งที่ 2 ไปทดลองปฏิบัติ และแจ้งผลให้สมาชิกกลุ่มทราบ เช่น “ ดิฉันลองทำตามที่คุณพงษ์แนะนำ เวลาเป็นตะคริว งอขาแล้วลูknั่งของ ๆ รู้สึกดีขึ้น ส่วนเวลาเปลี่ยนน้ำยาก็พยายามทำให้ครบตามขั้นตอน ” “ ผมยังทานปลาไม่ค่อยได้ครับ เหมือนควา ส่วนไข่ขาวก็พอทานได้บ้าง ” “ ผมยังคันตามตัวครับ อาบน้ำเวลาเลิกงานแล้วทาครีม ก็รู้สึกดีขึ้น ถ้าเหงื่อ

เยอะก็จะรู้สึกคันมาก เรื่องการเปลี่ยนน้ำยาผมก็พยายามทำให้ครบตามขั้นตอน ” ส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดี และบางอย่างที่ยังไม่เกิดขึ้นก็ทำให้ทราบวิธีการที่จะแก้ไขได้ ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการให้บริการ และความซับซ้อนของระบบการดูแล สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการให้บริการดี มีสมาชิกกลุ่มกล่าวว่า “ขั้นตอนก็ดีครับ สะดวกดี ” แต่ต้องการให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นทราบระบบการให้บริการ และวิธีการดูแลผู้ป่วยไตวายที่รักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความมั่นใจเมื่อจำเป็นต้องมาใช้บริการจากหน่วยงานอื่น ๆ ในโรงพยาบาล และขณะที่กำลังเปลี่ยนน้ำยาล้างไตในโรงพยาบาล สมาชิกกลุ่มไม่ต้องการให้ผู้ป่วยอื่นหรือเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลเข้ามาใช้อ่างล้างมือร่วมด้วย จนกว่าจะเปลี่ยนน้ำยาล้างไตเสร็จ ต้องการให้แพทย์แจ้งผลการตรวจเลือดให้ทราบ และต้องการให้ระบบการจ่ายยาของห้องยารวดเร็วขึ้น ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive) โดยให้ความรู้เสริมเกี่ยวกับระบบการติดตามผลการรักษาผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวรโดยใช้เอกสารประกอบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนได้พูดถึงแผนการดำเนินชีวิตและการพยากรณ์โรค สมาชิกเข้าใจการดำเนินโรคและการพยากรณ์โรคได้ดี เช่นสมาชิกมีความเห็นเกี่ยวกับการสิ้นสุดการรักษาดังนี้ “ ตอนตาย ” “ ถ้าเลิกทำ ก็เปลี่ยนไต ” “ หมอบอกว่าตลอดชีวิต ” ช่วงสุดท้ายสมาชิกได้พูดถึงแผนการดำเนินชีวิตให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เช่น “ ตอนนี้กำลังคิดจะปลูกบ้านใหม่ บอกลูกกับเมียไว้ว่า ยังไงก็มีบ้านให้อยู่ มีรถยนต์ให้ใช้ มีเงินนิดหน่อย ” “ ผมตื่นเช้ามาก็ออกกำลัง งานบ้านทำแล้วก็เข้าวัดเข้าวาไปจำศีล ” “ ก็ปลูกต้นไม้เลี้ยงปลาที่บ้านเลี้ยงหมา 2 ตัวนะคะ ทำให้เราเพลิดเพลินไปวัน ๆ ให้มีความสุข ที่นี้พอดีมีรุ่นพี่มาเสนอให้ขายเครื่องสำอาง ก็เลยขายเครื่องสำอาง มีความรู้สึกที่เรามีค่าขึ้น เพราะได้ไปแนะนำความงามกับคนที่เขาปกติ จากคนที่ เป็นโรคไตแล้ว เชื่อมมันขึ้น แต่ก่อนนี้ไม่กล้าพบปะผู้คนเท่าไร จะอยู่แต่บ้าน เดียวนี้ก็กล้าคุยกับเพื่อนบ้าง คุยกับคนนั้นคนนี้ แนะนำเขาไปเรื่อย ๆ นะคะ ” ทำให้สมาชิกกลุ่มมองเห็นการดำเนินชีวิตที่หลากหลาย

4.1.3.4 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 4 เป็นการยุติการให้คำปรึกษาและการประเมินผล

(The Ending Stage) สมาชิกได้ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มรับคำปรึกษา สมาชิกทุกคนอยู่ในอารมณ์ปกติขณะเข้ากลุ่ม “ ได้แนวทางการปฏิบัติที่ดีขึ้น รอบคอบขึ้น ” “ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เกิดความมั่นใจขึ้น ” “ ทำให้ครบขั้นตอน ” ดังนั้นสมาชิกทุกคนจะเน้นแนวทางการปฏิบัติ การระวังการติดเชื้อสมาชิกได้แนวทางปฏิบัติที่รอบคอบขึ้น เกิดความมั่นใจสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เรื่องการเปลี่ยนน้ำยาล้างไตนั้นให้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอน ควรตรวจสอบน้ำยาล้างไตและวันที่หมดอายุก่อนการใช้ ถ้ามีปัญหา

ให้คงใช้น้ำยาล้างไตลงนํ้าก่อนและนํ้ายาลงมาที่โรงพยาบาลเพื่อปรึกษาแพทย์ ปัญหาการเป็น
ตะคริวได้แนวทางปฏิบัติโดยการใช้กระเป๋านํ้าร้อน หรือการลูกลนงอเข้า อาการคันตามร่างกาย
ควรทำความสะอาดร่างกายและทาครีม ส่วนวิธีการรับประทานโปรตีนจากไข่ขาวนั้นสามารถ
รับประทานเนื้อปลาแทนได้ และปรุงอาหารจากเนื้อปลาได้หลายรูปแบบ เช่น ปลาทอด ปลาึ่ง
ปลาราดพริก ฯลฯ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัย มีสมาชิกถามถึงการดูแลแผล
หน้าท้องและตำแหน่งของสายท่อล้างไต ได้อธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจ นอกจากนี้ผู้วิจัยให้ความมั่นใจ
เกี่ยวกับการรับบริการของโรงพยาบาลในทุกแผนกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเผยแพร่ความรู้เรื่องการดูแล
ผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร เป็นสิ่งที่พยาบาลหน่วยไตและไตเทียมได้พยายามจัดให้อย่าง
ทั่วถึงทั้งโรงพยาบาล ก่อนยุติการให้คำปรึกษาผู้วิจัยได้ให้สมาชิกกลุ่มพูดคุยถึงความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้
จากการเข้ากลุ่ม ความรู้สึกต่อผู้นำกลุ่มและผลที่ได้จากการเข้ารับการปรึกษาแบบกลุ่ม เช่น “ ดี
ครับเป็นกันเองดี ” “ ทราบปัญหาเพิ่มมากขึ้นนะคะ ” “ ไม่มีอะไรหรอกครับ ปรากฏว่า
สมาชิกทุกคนก็มีความสุขดี ” “ ดีครับ ได้รู้ปัญหาของคนอื่นด้วย ” “ มีกำลังใจดีขึ้น ได้ข้อ
คิดเห็นหลายอย่าง ความมั่นใจก็ได้เต็มที่ ” “ ดีครับ แต่ก่อนผมคิดว่าคนเป็นโรคไตแบบนี้อยู่ได้
ปี สองปี พอมาอย่างนี้แล้ว เห็นคนทำมาก่อนหกเจ็ดปีก็มี ผมมั่นใจว่าจะไม่ตายเร็ว ” “ อยากให้
มีวันที่คนไข้ทั้งหมดพบกันสักปีละวัน ” “ อยากให้คนที่เริ่มรักษาเข้ากลุ่มกับคนที่รักษามานาน ๆ
แล้วประสบการณ์ของผมอาจช่วยคนอื่นได้ ” สมาชิกส่วนใหญ่ต้องการให้จัดโปรแกรมการให้คำ
ปรึกษาแบบกลุ่มอีก และต้องการให้จัดให้มีสมาชิกกลุ่มที่มีประสบการณ์การรักษามาก เช่น
รักษามานาน 5-6 ปี ร่วมกับสมาชิกที่เพิ่งเริ่มรับการรักษาด้วยวิธีนี้ เพื่อแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้สมาชิกได้รับความรู้ที่หลากหลาย และควรจัดให้คำ
ปรึกษาเฉพาะเรื่อง เช่น ขั้นตอนการเปลี่ยนนํ้าล้างไต อาหารสำหรับผู้ป่วยที่ล้างไตทางช่อง
ท้องชนิดถาวร เป็นต้น นอกจากนี้สมาชิกยังได้รู้จักกับผู้ป่วยอื่นที่เป็นโรคเดียวกันเพิ่มขึ้น รู้สึกว่า
การเข้ารับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีประโยชน์ ทำให้มีโอกาสดูแลเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์
ระหว่างสมาชิก ตนเองมีค่าที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ควรจัดให้สมาชิกกลุ่มได้พบกันอีก และมีความ
รู้สึกที่ดีต่อผู้นำกลุ่ม

จากการประเมินผลการเข้ารับคำปรึกษาตลอด 4 ครั้ง พบว่ามีสมาชิกกลุ่มทั้ง 8 คน มี
ความรู้สึกต่อผู้ให้คำปรึกษาว่ามีความจริงใจ ทำให้กระจางในข้อมูลที่สงสัย ให้ความช่วยเหลือ
ให้ความสนใจและความอบอุ่นกับสมาชิกในกลุ่ม มีสมาชิก 7 คนที่มีความรู้สึกต่อผู้ให้คำปรึกษา
สอดคล้องกันว่าผู้ให้คำปรึกษามีความเชื่อมั่น มีประสิทธิภาพ และรู้สึกเห็นอกเห็นใจในระดับมาก
สำหรับความรู้สึกต่อกลุ่มสมาชิกกลุ่มทั้งหมดมีความรู้สึกสบายใจที่ได้มาร่วมกลุ่ม ชอบกลุ่ม

ของตนเอง และคิดว่าการเข้าร่วมกลุ่มรับคำปรึกษามีประโยชน์ มีสมาชิก 7 คนที่มีความรู้สึกว่าการกลุ่มช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติตัวและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยทราบมาก่อน และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นในระดับมาก มีสมาชิก 5 คนที่รู้สึกว่าสามารถแสดงถึงความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างเต็มที่ในระดับมาก และมีสมาชิกเพียง 1 คนเท่านั้นที่รู้สึกว่าเวลาที่เข้าร่วมกลุ่มน้อย และได้พูดถึงประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตของตนเองน้อย

ผู้วิจัยพบว่าผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน ทำให้สมาชิกกลุ่มมีการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะมีประโยชน์ ได้รับความรู้ ข้อมูลที่จะช่วยให้ดูแลตนเองได้ดีขึ้น มีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การแก้ปัญหาระหว่างการรักษา และได้รู้จักกับผู้ป่วยอื่นที่เป็นโรคเดียวกัน

4.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน กับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยวิธีการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความคล้ายคลึงกันในด้านสถานภาพการสมรส คือคู่ และเมื่อกำรรักษาพยาบาลได้ ซึ่งทำให้ได้รับการสนับสนุนคำจูงใจไม่แตกต่างกัน อายุของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 31-64 ปี และระดับการศึกษาอย่างน้อยระดับประถมศึกษา อ่านออกเขียนได้ จึงมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากกลุ่มและผู้วิจัยในการเข้าร่วมกลุ่ม

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่ามีส่วนช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีการพัฒนาทั้งความคิดและพฤติกรรมให้เหมาะสมเช่น พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง (กาญจนา ตั้งคณา, 2533; สาระสุขวราห์, 2532) ลดพฤติกรรมก่อวินในชั้นเรียน (รัชณี ดันติเสรี, 2532) พัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (กาญจนา ไชยพันธุ์ และคณะ, 2535) การดูแลตนเองเหมาะสม (อมรรัตน์ พงศ์จรรยากุล, 2537) และการรับรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและอัตรามโนทัศน์ (Ferlic, Goldman, and Kennedy, 1979) ดังนั้นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจึงเป็นสิ่งที่น่าจะสามารถพัฒนาการรับรู้ถึง

ความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยให้ลดลงได้ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน ทำให้ผู้ป่วยมีการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ เพราะในกระบวนการให้คำปรึกษาแบบผสมผสานนี้ นอกจากให้ผู้ป่วยได้ระบายความทุกข์ และข้อคับข้องใจต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลซึ่งผู้วิจัยจะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางซึ่งเป็นการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง(Non-Directive) โดยการสะท้อนความรู้สึกและเนื้อหาที่มาจากผู้ป่วยเอง ให้เข้าใจความรู้สึกในปัจจุบัน ขณะเดียวกันผู้ป่วยยังได้รับข้อมูลเพิ่มเติมอย่างตรงจุดที่เป็นความต้องการและเป็นความสนใจของผู้ป่วยอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารต่าง ๆ เป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้พูดคุยซักถาม ผู้วิจัยให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้ป่วยต้องการเพิ่มซึ่งเป็นการให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive) ในการเข้าร่วมกลุ่มในครั้งแรก ผู้ป่วยยังไม่ค่อยคุ้นเคยกันจึงทำให้มีสมาชิกบางคนไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น ผู้นำกลุ่มต้องคอยกระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง เน้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี เป็นผลต่อมาในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับและเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับโรคและกระบวนการรักษาที่เคยสงสัย ในการเข้าร่วมกลุ่มครั้งที่ 2 สมาชิกคุ้นเคยกันมากขึ้น ทำให้บรรยากาศเป็นกันเองและสมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับความรู้เพิ่ม ในการเข้าร่วมกลุ่มครั้งที่ 3 สมาชิกกลุ่มได้พูดถึงแผนในอนาคตของตนเองให้กลุ่มฟัง ส่วนในการเข้ากลุ่มครั้งสุดท้าย สมาชิกได้ช่วยกันสรุปถึงข้อปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่ม และมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษาอีก เพราะได้รู้จักผู้ป่วยที่เป็นโรคเดียวกันเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันทำให้สมาชิกมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน เป็นการให้คำปรึกษาแบบนำทางและไม่นำทาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเรื้อรัง การให้คำปรึกษาแบบนำทางจึงเป็นการให้ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ป่วย ซึ่งช่วยให้การรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทิพาพร วงศ์หงษ์กุล (2533) ศึกษาผลของการใช้ระบบการพยาบาลชนิดสนับสนุนและให้ความรู้ ต่อความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา พบว่าการให้การพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ มีผลทำให้ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง ทั้งในระยะหลังจากฉายรังสีครั้งที่ 15 และในระยะ 2 วันก่อนสิ้นรังสีรักษา และสมจิต หนูเจริญกุล และคณะ (2534) ศึกษาผลของการให้ความรู้และสนับสนุนการดูแลตนเองต่อคุณภาพชีวิตและความรู้สึกไม่แน่นอนในผู้ป่วยมะเร็งที่

รับรังสีรักษา พบว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้และสนับสนุนการดูแลตนเอง มีผลทำให้ความรู้สึกไม่
 แน่นอน น้อยกว่ากลุ่มที่รับการดูแลตามปกติ ทั้งในช่วงกลางระหว่างรับรังสีรักษา สัปดาห์สุดท้าย
 ก่อนสิ้นสุดรังสีรักษา และเมื่อติดตามผลการรักษา

สรุปว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน กับ
 ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยวิธีการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร ช่วยให้การรับรู้ถึงความไม่
 แน่นอนในความเจ็บป่วยลดลง และรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกอื่น ๆ มี
 กำลังใจมากขึ้น มีผู้เข้าใจและเห็นอกเห็นใจอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ป่วยโรคเดียวกัน
 และไม่รู้สึกรู้ว่ามิเพียงตนเองเท่านั้นที่มีปัญหา แต่ยังมีผู้อื่นที่มีปัญหาเช่นเดียวกัน การได้เข้ากลุ่ม
 รับคำปรึกษาทำให้มองเห็นสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม และได้ช่วยกันหาแนวทาง
 แก้ไข ทำให้ได้รับความรู้เพิ่ม ทราบวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่ยังไม่เกิดขึ้น มีความรู้สึกที่ผ่อนคลาย
 สามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้องเหมาะสม และช่วยให้ปรับตัวในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น